

Motorlu Araç Tip Onayı

Tip onayı, “Motorlu Araçlar ve Römorkları”, “İki veya Üç Tekerlekli Araçlar”, “Tekerlekli Tarım veya Orman Traktörleri” ve bu araçların aksam, parça, sistemleri ile birlikte bazı teknik üniteleri konusunda Avrupa Birliği’nin (AB) Eski Yaklaşım Direktifleri’nden uyumlaştırılarak yayımlanan yönetmelikler ile Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu (BM-AEK) regülasyonları kapsamına giren ürünlerin bu yönetmelik veya regülasyonlara uygun olduğunu ve gerekli bütün uygunluk değerlendirme faaliyetlerinden geçtiğini gösteren belgelendirme sistemidir.

Herhangi bir motorlu aracın, römorkun, motosiklet veya mopedin ve traktörün trafiğe tescili aşamasında gerekli olan Uygunluk Belgesinin düzenlenebilmesi için söz konusu araç tipinin “Araç Tip Onayı Belgesine” sahip olması gerekmektedir. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu’ nun 29. maddesi uyarınca, yapım safhasında, araçların tip onayı yönetmeliği ile buna bağlı diğer yönetmeliklerin yayımlanmasında ülkemizde Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı yetkilidir.

Araç Tip Onayı Numaralandırılması

Tip onayı belgelendirme işleminden geçen her ürüne ayrı bir tip onayı numarası verilir. Bu numaralandırma işlemi “**Onay Kuruluşu**” olarak adlandırılan kurum veya kuruluşlar tarafından yapılır. Onay kuruluşları, tip onaylarını “**Araç Tip Onayı**” ve “**Aksam Tip Onayı**” olmak üzere iki türde verebilmektedir. Aksam tip onayları, ilgili yönetmeliği veya regülasyonu bulunan araç aksamları, parçaları, sistemleri ile birlikte teknik ünitelerine verilir. Ülkemizde onay kuruluşu Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığıdır.

Motorlu Araçlarla İlgili Tip Onayı Mevzuatı

Bütün motorlu araçlar tip onayı mevzuatı ile ilgili olarak 96 adet Avrupa Birliği (AB) Direktifi ve 126 adet Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu (BM-AEK) Regülasyonu bulunmaktadır. AB direktiflerinin tümü uyumlulaştırılarak ülkemizde yönetmelik olarak yürürlüğe konulmuştur. Taraf olduğumuz BM-AEK regülasyonlarının sayısı ise 124’ dür.

Araç Tip Onayı işlemleri, ülkemizde yayımlanan ana yönetmelikler olan Motorlu Araçlar ve Römorkları Tip Onayı Yönetmeliği (MARTOY), Tekerlekli Tarım veya Orman Traktörleri Tip Onayı Yönetmeliği (TORTOY) ve İki ve Üç Tekerlekli Motorlu Araçların Tip Onayı Yönetmeliği (MOTOY) kapsamında, yukarıda belirtilen AB direktifleri veya regülasyonları göz önünde bulundurularak Bakanlığımızca yürütülmektedir. Araçların İmal, Tadil ve Montajı (AİTM) Hakkındaki Yönetmelik kapsamındaki tadilatlarla ilgili işlemler ise, Bakanlığımızca yetkilendirilen Türk Standartları Enstitüsü (TSE) tarafından yapılmaktadır.

E ve e İşaretlemeleri

“e” işaretlemesi, araç ve araçların sistem, aksam veya ayrı teknik ünitelerinin AB’nin “Motorlu Araçlar ve Römorkları”, “İki veya Üç Tekerlekli Motorlu Araçlar” ve “Tekerlekli Tarım veya Orman Traktörleri” konusundaki yönetmeliklere uygun tip onay belgesi olduğunu gösterir.

“E” işaretlemesi, araçların aksam, parça, sistem ve ayrı teknik ünitelerinin 1958 Cenevre Antlaşması eki olarak yayımlanan BM/AEK regülasyonlarına uygun tip onay belgesi olduğunu gösterir.

Aynı konuyla ilgili “e” ve “E” işaretlemeleri eşdeğer olarak kabul edilmektedir.

Tip Onayı Alması Gereken Araçlar

İmalatçı firmalar ürettikleri her ayrı tip Motorlu Araç, Motosiklet, Moped, Traktör, Römork ve Yarı römork için Araç Tip Onayı Belgesi almalıdır. İthal araçların da AT Tip Onayına veya Bakanlığımızca verilen Ulusal Tip Onayı Belgesine haiz olması gerekmektedir. AT Tip Onayı olan MARTOY, MOTOY ve TORTOY kapsamındaki araçlar için Ulusal Tip Onayı Belgesi alınmasına gerek yoktur. Eğer araç ithal ediliyorsa ve AT Tip Onayı belgesi varsa ithalatçı firma proforma fatura onayı için Türk Standartları Enstitüsü’ ne müracaat etmelidir.